

"SANDARA"

Leidžia kas ketvergas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

PRENUMERATA METAMS:

Suvienuose Valstijose \$2.00
Kitose viešpatystėse \$2.50

"SANDARA."

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"

Published Every Thursday
By the Lithuanian National League
of America.YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries \$2.50

"SANDARA."

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 40 Tel. South Boston 52015.

South Boston, Mass., Spalio (October) 2 d. 1919 m.

Meti VI.

Anglija Pripažįsta Lietuvą.

Christian Science Monitor rugsėjo 26 d. ant pirmo puslapio ir ant pirmos vietos patalpino pusantros špaltos ilgumo straipsnį apie Lietuvą. Tai yra paduotas pasikalbėjimas tik-ką sugrįžusio iš Lietuvos į Londoną Lietuvos vald. atst. Čapinskio su Chr. Sc. Monitor korespondentu.

Aprašoma sunki Lietuvos kova už neprigulmę ir gynimasis nuo lenkų, rusų ir vokiečių užpuolimų. Pasakoma, kad rusų caristai drauge su vokiečiais terioja Lietuvą iš vienos pusės, o lenkai iš kitos pusės. Aprašoma, kaip Lietuva ginasi nuo bolševikiško teroro. Bet jeigu reikėtų pasirinkti taktinius, tai geriausiu būdu, negu lenkų junkerius lietuviai pasirinktų, — praneša korespondentas.

Toliau aprašoma Lietuvos turtai. Pasakoma, kad Lietuva tai žemdirbių šalis, — 85 nuosmčiai jos gyventojų užsima žemdirbyste. Nurodoma, kaip Vokietijos kapitalistai stengiasi užgriebti ir savo rankas Lietuvos pramonę ir prekybą ir pavergt lietuvius materialiai.

Toliau Čapinskis pasakys, kad karės nukankinta Lietuva deda visas pastangas apsigynimui nuo Lenkijos imperialistų, o tuom pačiu laiku vokiečiai su rusų caristais užpildinėja Lietuvą iš kitos pusės. Negaudama prideramos pagalbos nuo tautininkų Lietuva beveik palinkusi taikyties su bolševikais, kurie daug skraudų Lietuvai padarė.

Vienintelis išsigelbėjimas Lietuvai būtų tuomet, kad tautininkai jos savistovybę pripažintų, tuomi užkirstų kelią veidmainingiems lenkams teriot Lietuvą ir tuomet vokiečiai ir kiti Lietuvos naikintojai negalėtų teisinti savo kruvinų žygių tuomi, buk jie eina Lietuvon del to, kad tautininkai Lietuvos nepripažino. Pripažinta Lietuva greit sutvarkytų savo komerciją ir finansų klausimą Lietuvoje ir užrubežiuose.

Pabaltijos valstybės, Lietuva, Latvija ir Estonija ne iš savo noro kalba apie susitarimus su bolševikais, bet vien del to, kad tautininkai savo prizadų linkni pavergtų tautų dar iki šiol neišpildė, tat paskutines pajegas dedamos tos pavergtos tautos kovoje už savo neprigulmę bando taikyties su tais, kas su jomis daugiau skaitosi.

Reikia tikėti, kad dabar tautininkai teisingiau atsivėlgs Lietuvą ir pripažins jos neprigulmę.

ANGLIJA PRIPAŽIŪSTA LIETUVOS VALDŽIA.

Christian Science Monitor rugsėjo 29 d. gavo sekantį pranešimą iš savo europinio biuro iš Londono:

Lietuvos pripažinimas. Anglijos valdžia pranešė Lietuvos valdžios delegacijai Londone, kad Anglijos valdžia yra pristengusi pripažinti Lietuvos neprigulmę, su dabartine Lietu-

vos valdžia, kaip savistovę valstybę ant tokių pačių pamatų, kaip Estonija ir Latvija. Lordas Curzon, pranešdamas kad Britanija yra pasiruošus pripažinti Lietuvos neprigulmę, sako, kad Britanijos valdžia labai pritaria Lietuvos laisvei.

NAUJAS LIETUVOS APSAUGOS MINISTERIS.

"Kariškių Žodis" No. 15, iš rugpjūčio 28 d. 1919, praneša, kad Lietuvos Krašto Apsaugos ministeriui atsistatydinus nuo rugpjūčio 17 d. Krašto Apsaugos ministerio pareigas pildo karininkas Zadeikis.

AIRIJOJE NERAMU.

Daugybėje Airijos miestų kilo susirėmimai tarpie Sin Feinerių ir valdžios kariuomenės. Airių tautines organizacijas Britanijos valdžia persekioja.

ANGLIJOS SULAIKYTŲ LAISKŲ LIKIMAS.

Sulyg karinės Anglijos ministerijos pranešimų pasirodo, kad laike šios karės Anglija buvo sulaičiusi apie 630 mtonų laisčių. Dabar laisčiai tapo sulaičyti ir 1,300,000 tapo sulaičyti ir nepasiūsta adresatams.

Visiškai sulaikytų laisčių tarpe yra 600,000 registruotų laisčių.

Ten be abejonės, yra daug Amerikos lietuvių laisčių, rasytų Lietuvos ir Lietuvos lietuvių Amerikon.

Streikai.

PLIENO DARBININKŲ STREIKKAS.

Pennsylvanijos "konšteibeliai" ir samdyti kompanijų skebai neišpasakytai persekioja streikuojančius darbininkus.

Septyni streikieriai užmušta ir virš 200 sunkiai sužeista.

Pittsburgho apielinkėse daugybė fabriku uždaryta.

Chicago apielinkėje streikas tęsiasi. Laivų darbininkai ir liuduotojai priketino pageibą streikuojantiems plieno darbininkams, jeigu to reikės.

Ohio valstijoje streikas eina ramiai. Fabrikos uždarytos daugelyje vietų.

Daugybė streikierių suareštuota ir sukišta kalėjimuosna.

Gelžkelių ir rudos kasyklų darbininkai prizadėjo moralę paramą streikuojantiems plieno darbininkams.

Daugiau negu dvidešimtyje miestų plieno dirbtuvės uždaryta. Streikas dar nėra pilnai išsiplėtęs, bet jis kasdien didėja. Kompanijų šnipai ir provokatoriai persekioja streikierius visokiis būdais.

Amerikos plieno trustas stengiasi įtikrint valdžią ir visuomenę, kad streikuoja daugiausia vien tik ateiviai ir del to jie negerai.

Bet ponai kapitalistai per ilgus metus tylėjo, kuomet tie

patys ateiviai savo kruvinu prakaitu pylė plieno išdirbėjams milijonus.

Faktiškai gi streikuojančių darbininkų tarpe yra lygiai ateivių ir amerikonų, nes naturališkas dalykas, streikuoja tie, kurie ten dirbo ir buvo išnaudojami. Jie paskelbė savo reikalavimus nepakeldami pragyvenimo brangumo letenos,

Plieno darbininkų reikalavimai:

1. Teisė kolektyvių pasitarimų.
2. Priėmimas į darbą visų paliuosotų darbininkų už veikimą del unijos.
3. Aštuonių val. darbo diena.
4. Viena pasilsio diena savaitėje.
5. Padidinimas mokesties.
6. Pakeitimas 24 valandų darbo permainos.
7. Uždarbio minimumo nustatymas.
8. Dviguba mokeskis už viršlaikius ir šventadienių darbus.
9. Rinkimas unijos mokesčių kompanija.
10. Panaikinimas kompanijiskų "unijų".
11. Pakeitimas medikalės egzaminacijos priimant darban.
12. Imti domon darbininko amžį ir jo dirbimo ilgumą, kuomet pakeliama mokeskis.

LAIVŲ STATĖJŲ STREIKAS. Atlantiko ir Pacifiko vandenynų laivų statėjai Amerikoje pareikalavo darbo sąlygų pagerinimo. Jeigu nebus išpildyta jų reikalavimas, tat nuo 1 d. spalio išeis į streiką 400,000 darbininkų.

ANGLIJOS GELŽKELIŲ STREIKAS. Anglijoje sustreikavo apie 100,000 gelžkelių darbininkų, kadangi valdžios atstovai atsakė išpildyt darbininkų atstovų reikalavimus. Inžinieriai prisidėjo prie streikierių. Valdžia mobilizuoja pajiegas, kad nedaleist komunikacijos suirimo.

FRANCIJOS MOKINTOJŲ SUVAŽIAVIMAS.

Francijos mokintojai laike savo susivažiavimo apsvarstė savo profesijos klausimus ir įėjo į Francijos Darbo Federaciją.

LENKAI TALKON FRANCUZAMS.

Ivyko sutartis tarpe Lenkijos ir Francijos valdžių, sulyg kurios Lenkijos valdžia pasitūtė Francijon 100,000 lenkų, kad pagelbėt atstatyt išgriautą Franciją. Daugiausia gabenama dalydžių ir angliakasių.

Manoma, kad Lenkija duoda Francijai darbininkų del to, kad Francija davė Lenkijai kariuomenės pagelbą.

KAUKAZAS EVAKUOJAMAS.

Iš Tifliso atėjo žinios, kad Anglijos kariuomenė apleidžia Kaukazą ir išvažiuoja namo.

Belgijos karalius su pačia sekantį nedėdienį bus Washingtone.

Iš Europos Padangės.

ITALIJOS KIVIRČIAI SU JUGO-SLAVIJA.

Ginčai tarpe Italijos ir Jugo-Slavijos del Fiume uosto ir Dalmatijos vis didėja. Abi šalys neklausė pranešimų iš Paryžiaus taikos konferencijos, bet žiurėjo tik savo interesus. Pranešama, kad Italijos kariuomenė jau perėjo demarkacijos liniją ir užėmė kelis Jugo Slavijos miestelius.

Oficialis Italijos karinis štabas užginčija paliepiamą Italijos armijai eit į Jugo-Slaviją ir aiškina, kad tulos Jugo-Slavijos vietos tapo užimtos sauvališkai tulų Italijos oficerių, kurie eina Italijos poeto D'Anunzio pėdėmis, kuris užėmė Fiume. Padėtis tarpe Italų ir Jugo-Slavų labai opi. Amerikonai pasirenge geibėt Jugo-Slavijos gyventojams.

ČECHIJOS SUTARTIS SU FRANCIJA.

Francijos spauda praneša, kad tarpe Francijos ir Čechijos tapo padaryta prekybinė sutartis. Vienas punktas nurodo numazintus muitus tarpe tų dviejų šalių.

VOKIETIJOS PINIGAI.

Vokietijos valdžia nutarė išleisti naujus pinigus, kadangi iki šio laiko vartojami kaizeriški pinigai sukeldavo nepasiganėdinimo.

PRIE MOBILIZACIJOS KARIŲ IR KARININKŲ.

Gegužio 26 d. buvo įsakyta Lietuvoje abelna mobilizacija.

Liepos 10 d. Krašto Apsaugos Ministerija priegtam paskelbė, kad "visi Lietuvos piliečiai gimimo nuo 1894 iki 1900 metų, esantieji užrubežije privalo grįžti Lietuvon ir stoti mobilizacijos kariuomenėn". Po vardu Lietuvos piliečių čia yra suprantamai visi Lietuvos piliečiai, neskiariant tikėjimo, nē kalbos kokią jie namieje vartotų.

Specialis įsakymas yra išleistas kas link inteligentijos, kurs skamba "kariškių kardų prirėngimui, visi Lietuvos piliečiai, išėjusie nemažiau kaip keturių klasių mokslą (gimnazijų, miesto ar kitų mokyklų), visi augštųjų mokslų studentai, gimimo nuo 1894 iki 1900, yra šaukiami ir mobilizuojami. Visi turi nevēliau š. m. Birželio mėnesio 10 d. užsiregistruoti pas Apskričių Viršininkus gyvenamoje vietoje.

Po įsakymu yra pasirašę Prezidentas Smetona, Min. Pirm. Slezevičius, Krašto Apsaugos Ministeris Merkelis, Ministerių Reikalų Vedėjas Petkevičius.

Sie įsakymai paliečia Lietuvius gyvenančius Amerikoje, Anglijoje ir kitur užsieniuose.

Italijos parlamenta Italijos karalius paleido. Rinkimai bus lapkr. 16, o susirinks gruodžio 1.

Australijos ambasadorius paskirtas Berlinan yra Dr. Riedel.

IŠGELBĖJO DAUG AUKSO.

Šiomis dienomis Anglijos laivyno valdyba paskelbė, kad jai pavyko iškelti iš Atlantiko vandenyno dugno aukso \$35,000,000 vertės.

Tas aukas buvo laive "Lorentik", kurį Vokietijos submarina paskandino 25 d. sausio, 1917.

Anglijos gelžkelių darbininkų streikas apėmė visą šalį. Traukinius aptarnauja volontieriai.

Rusijos tarybų valdžia taria pasiulyt taiką tautininkams.

Iš Amerikos.

RASINĖS RIAUŠĖS.

Omahoje, Neb. kilo muštynės tarpe baltų ir juodų amerikonų. Minia baltųjų veržėsi į kalėjimą linčiuot juodukų ir kilo riaušės pasilije basios naminės amerikonų karės aukų kraujas, kas čia dažnai pasikartoja. Nukentėjo mayoras ir šiaip žmonių. Riaušės malšinti pašaukta virš 1000 ginkluotos kariuomenės.

NULINČIAVO NEGRUS.

Montgomery, Ala. du negrai buvo kaltinami užpuolime ant baltos moters. Kuomet negrus vežė tardymui, minia iš 25 masukuotų vyrų užpuolė vežimą ir pasiėmė negrus nusivedė į mišką ir liepė jiems bėgti. Kuomet negrai pradėjo bėgti amerikonai juos nušovė.

EMMA GOLDMAN ISSIKALĖJO.

Žinoma skelbėja gimdymo kontrolės Emma Goldman iškalėjo du metu Amerikos kalėjime ir sugrįžo į New Yorką. Amerikos valdžią ją norėjo išsiųst Rusijon, iš kur ji maža budama atvyko, bet nepasiuntė, xadangi nē viena Rusijos valdžia faktiškai Amerikos nėra pripažinta.

VOKIEČIAI GRĮŽTA TĖVYNĖN.

Rugsėjo 25, iš Hoboken, N. Y. išplaukė į Rotterdamą 1315 vokiečių, kurie iš Amerikos valdžios gavo leidimą grįžti savo tėvynėn. Tarpe išvažiuavusių yra daug Vokietijos jureivių, nuo internuotų Vokietijos laivų Amerikos vandenynuose.

Prezidentas Wilson apsirgo. Jo gydytojas Grayson paskelbė, kad prez. sveiksta. Wilsonui uždrusta dirbt ir rupinties, kad jo nervai apimptų.

TURKIJOS MAISTA KONTROLIUOS AMERIKONAI.

Iš Konstantinopolio pranešama, kad Turkijos grūdų perteklius tapo perduotas I tam tikro amerikonų komiteto rankas kuris rupinsis jų skirstimu tarpe Artimųjų Rytų gyventojų.

Iš Lietuvos.

Šiauliai. Liepos 9 d. Vokiečių plėšiškos kariuomenės mus užpulti tikslas buvo gerai prisiplėsti, nes kaip gi išvažiuosi tušiomis rankomis. Tą pati jie darė apylinkės kaimuose. Jie sudegino ištisus kaimus kur tik gyventojai jiems pasipriešino.

Negana to, kad sudegino visą gyventojų turta, jie juos iš eilės rykštėmis plakė tol, kol dar šiek tiek gyvybės buvo.

Žodžiu sakant, vokiečių žiaurumas baisus — tokio iki šiol dar niekur nebuvo buvę.

Lenkai turi čia žymiausias vietas ir naudojami visais Lietuvos patogumais. Iš Vilniaus buvo atvykę kaž kokių agitatorių, kurie su vietiniais endekais padarė slaptą susirinkimą.

Lietuvos inteligentai skundžiasi, kad darbo netur, tuo tarpu lenkų endekai turi geriausias vietas.

Švėkšna. Liepos 13 d. įvyko gausingas susirinkimas, kuris ėjo visą laiką ramiai ir tvarkingai. Žmonės patenkinti pranešimais, jie yra nusistatę prieš lenkus ir kiekvienas paryzęs kovoti su lenkais. Vietiniai gyventojai palankus Lietuvos valdžiai laukia Steigiamojo Seimo ir žemės reformos.

Valsčiaus susirinkime ukininkai nenorėjo, kad įeity į valsčiaus Komitetą iš darbininkų, bet to susirinkimo pirmininkui įtikinus, jog reikalinga ir iš darbininkų, vis tik išrinko ir vieną darbininką.

Vokiečių jau nėra, bet kartais jie apsilanko plėst. Kitokių plėšikų tuo tarpu negirdėt.

Kviedarna. (Viežaičių apskr.) Liepos m. 1 d. įvyko gana gausingas susirinkimas. Pranešant politinę Lietuvos padėtį žmonės noromis klausė pranešimų ir išreiškė pasitikėjimo Lietuvos valdžiai ir pareiškė klausysią jos įsakymų.

Miestelis išeinant vokiečiams labai išdegė, net kai kurie sodžiai išdegė.

Žmonės nepatenkinti tuo, kad duoda įgaliojimų vietiniams dvarponiams, kurie save vadina lenkais.

Pageidaujama iš žmonių pusės tokius įgaliotinius veikiai pašalinti, nes perdaug jie išnaudoja žmonės. Visi tik kiek galima pastebėti dauguma gyventojų nusistatę prieš lenkus.

LAIŠKAS IS LIETUVOS.

Kastantas Norkus gavo laišką iš savo tėvynės, Santakos kaimo, Mariampolės apskr. Rašoma, kad sudegintos triobos atstato. Sesuo Julijonė užbaigė mokiniojios mokslą ir mokintojauja Kruonyje, Vilniaus rėdyboje. Brolis Andrius apsidė su p-le Miliauskiute iš Janaukos. Motina ir visi namiškiai sveiki.

Statement of the Ownership, Management, etc. Required by the Act of Congress of August 24, 1912, Of Sandara, published weekly, at South Boston, Mass. for Oct. 1, 1919.

State of Mass. County of Suffolk.

Before me, a notary public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Jonas Kerdiejus, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the Sandara and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in Section 443, Postal Laws and Regulations, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, and business manager are:

Publisher — Lithuanian National League of America, So. Boston, Mass.

Editor — Kastantas Norkus, South Boston, Mass.

Business Manager Jonas Kerdiejus, South Boston, Mass.

2. That the owners are: The Lithuanian National League of America.

Act. Pres. — A. M. Martus, Brooklyn, N. Y.; Sec. — Jonas Kerdiejus, South Boston, Mass.; Treas. — A. P. Yurgelun, South Boston, Mass.

3. That the mortgagee is Charles Prataps, South Boston, Mass.

(Signed) Jonas Kerdiejus, Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 25th day of Sept., 1919.

(Signed) Joseph A. Hopkins.

(Seal) My commission expires Oct. 16, 1925.

Apžvalga.

Rusus Atvėdė į Lietuvą Vokiečiai.

“Kariškių žodyje” randame straipsnį, kur nurodoma, kad atsibastę į Kursėnus vadinami rusai, kurių tarpe daugelis įtariamų žmonių, šnipų bei buvusių žandarų, atsiuntę į Kauną savo delegaciją. Jie prašė Lietuvos valdžios, leisti jiems Kursėnų miestely tvirti savo kariuomenę. Lietuvos vyriausybės atstovas atsakė, kad rusai užėmė Kursėnų miestelį nesiklausę Lietuvos vyriausybės ir nežiurėdami vietinės valdžios protestų. Jie atėjo į svetimą žemę dargi be santarvės žinios ir pradėjo saviškai elgtis, plėsti. Dėliai to visko vadinamosios rusų dalys turi netrukus išsikraustyti iš Lietuvos žemės.

Delegacijos atstovas generolas Bogdanovas davė pareiškimą raštu, kad rusų dalis atsikračiusi į Kursėnus vokiečių generolo von der Holzo įsakymu. Taigi to paties vokiečio, kuris perėjo į rusų juodašimčių tarnybą ir tiek daug padarė eibių mums gretimoje Latvijoje.

Garvežiai ir Drabužiai Lietuvai.

Paryžiuje Lietuvai gauta 30 garvežių ir 1000 vagonų. Garvežiai Lietuvai tuojau bus atsiųsti, o vagonai už dviejų mėnesių.

Be to dar gauta kareiviams daug batų, drabužių, šiltų marškinių. Rugsėjo 15 d. atvyko į Liepoją pirmas garlaivis su tais drabužiais.

Rusai Monarchistai.

Apskritai monarchistais vadinami tokie žmonės, kurie nenori, kad valdžia būtų žmonių renkama, o geidžia diktatoriaus, caro ar kokio kito galo sauvalės. Tokiais kaip tik yra tie visi “baitieji” rusai, kurie, dengdamiesi demokratiniiais obalsiais kovoja su bolševizmu. Jie dar mini steigiamąjį Seimą, žmonių valdžią, bet tai tik laikinai. O kaip tik jiems pradeda vykti, tai tuojaus viską užmiršta ir pirmon vieton išstumia carą ar bent patį save. Taip buvo su admiralu Kolčaku. Panašiai pasikartoja su generolu Denikinu.

Pavyzdžiui Paryžiuje esantieji rusai pasiuntė Denikinui telegramą, iškalbinėdami, kad jis per mažą skaitosi su demokratišniąja srove ir per daug riša prie savo valdžios jo okupuotus kraštus. Delto jis negali tikėtis santarvės palaikymo. Reikalaujama iš Denikino, kad jis paliktų busiančiam Rusų steigiamajam Seimui nuspręsti visus pagrindinius dalykus.

Į tai Denikinas atsakė sekančiais:

“Prašau pranešti kunigaikščiui Lvovui, kad aš labai domiuosi dei santarvės politikos srovėmis, liečiančiomis rusų kraštą. Tačiau kas darbo tiems ponams, kurie seniai nebe Rusų krašte, kurie nepažįsta tų sąlygų, kuriomis mes čia kovojam, už sunkų valstybės atstatymo uždavinį ir jų nesuprantam. Tai aš skaitau visus jų mėginimus iš Paryžiaus valdyti mano politiką, beprasmišiais.”

Atsakas nepaprastai akus. Denikinas net nesutinka su tais juodašimčiais, kurie davinėjo jam patarimų. Jis sako aiškiai, kad ne jums nurodinėti man ką aš turiu daryti, nes užimtose vietose aš esu ponas ir darau kas tik man patinka; nieko negali būti augštesnio už mane ir mano valią.

Mums nė kiek nepakeliui su bolševikais, kurie nori pavergti mūsų kraštą ir šeiminkauti. Bet dar labiau nepakeliui su panašiais rusais-monarchistais.

Kunigas Tumas Bara Klerikalus.

Kuomet iš Vilniaus sugrižo Kaunan socialistai Požėla ir Liutkevičius, tat pamatęs juos gatvėje klerikalių organo “Laisvės” redaktorius Bičiūnas juos liepė suimti. (Mat, minėti du vyrai budami Vilniuje buvo bolševikų komisaris, norėdami kompromiso budu pasitarnauti Lietuvos apgynimui nuo bolševikų).

Paminėdamas tai “Lietuvos Ukininkas” paduoda ištraukas kun. Tumo straips-

nio, tilpusio “Nepriklausomos Lietuvos” No. 49. Kun. Tumas rašo:

“Nuo kurių gi bet laikų ant redaktorių tapo užkrautos pilietinės pareigos suiminėti piliečius su kuriomis pati valdžia kitaip elgiasi? Ir ar Bičiūnas nešiojasi savo kišenėje tam tikrą ženklą, kurį parodžius, policistas turi klausyti? Jei turi, tai jam vieta slaptosios policijos raštinėje, o ne redakcijoje.”

Kun. Tumas sako, kad tikrai galime vyti tuos visus, kurie tautos žmogžudžiais tapo bet

“tik... kai bus tai konstatuota ne Bičiūnų, Titnagų, visą laiką stovėjusių išto, bet teismo keliu.”

“Aš taip pat turiu teisę vadintis krikščioniu, net esu kunigas; bet mano visa esmė persiverčia, kai tokie inkvizitoriai mėgina krikščionybę globoti. Ką besakyti apie demokratybę! Ir aš, nors išto stovėdamas, negaliu ne šuktelėti visa savo menka galyste: protestuoju!”

Lenkų aiškinimais.

Kaip tik Lietuvos vyriausybė pareikalavo iš vokiečių išeiti iš Lietuvos, lenkų laikraštis “Nasz Kraj” rašė:

“Kauno vyriausybė turi svetimų įtakos ir yra be atodairos lenkų priešininkė. Kauno vyriausybė darbuojasi krašte, kuris yra vokiečių okupuotas. Tegū padaro, kad ta vyriausybė pareikalautų vokiečių iš Lietuvos išeiti; tegū toji vyriausybė sueina į tokį galutiną kontaktą su žmonėmis, kad ją galėtume laikyti žmonių valios reiškeja; tai tuomet lenkai galės su ta vyriausybė kalbėtis, galės ją pripažinti.”

Ir štai dabar, kuomet vokiečiai traukiasi iš Lietuvos, lenkai bando sekti paskui, kad paskui melagingai visam pasauliui galėtų girtis, kad jie esą “varo” vokiečius iš Lietuvos. Kauniškė “Lietuva” sako (Nr. 144).

“... jeigu lenkų ponai, jus drįsite dar bent vieną žingsnį Lietuvos žemėn eiti, tai nenusistebėkite, jeigu kiekviename lietuviuje sutiksate sau priešininką, kurie ne tik žodžiu, bet ir su ginklu rankoje sutiks jus taip, kaip sutinka kiekvieną savo gerybės ir gyvybės užpuoliką.

Nr. 146 toji pat “Liet.”

“Nors bolševikų pavojaus gal ir nebėra, bet lenkų ponų valdžios Lietuvos darbo žmonėms pavojus didelis. Tat Lietuvos visuomenė privalo darbutis kuomet tamprisiai susirius su Lietuvos valdžia, kad butume sau žmones. Jeigu mes nuo šio momento jaučiamės esą visai laisvi, tai mūsų džiaugsmas yra rupeštingas. Švęsdami brandos šventę — ren-

kame jėgų galingai puičiai!”

Kitaip ir nepavadinsi tų žmonių, kurie dengdamiesi draugiškumu iš pasaių užpuola mūsų žemę. Lietuviai jau neduos grįžti tiems laikams, kuomet lenkai išstus amžius mums skraiuodą darė, leisdami mūsų žemės vaisius užsieniuose ir Lenkijos miestų restoranuose karčiamose. “L” Nr. 147 sako:

Mūsų kariuomenė jau na, bet lietuviu dvasia ilgėjusi, dabar reiškia pasauliui tvirtybės stebuklą... Pasiryžę būti laisvi, mes negalime likti vergais niekuomet... Ir nebus, nebus Lietuvai kito gyvenimo, kaip tiktai laisvė ir tikroji nepriklausomybė!”

Prie Grįžimo Lietuvon.

Lietuvos Atstovas Danijoje, Jurgis Savickis, praneša, kad atvažiuosius iš Amerikos Danijon lengva dasigauti Lietuvon, nes Lietuvos Atstovybė tuomi pasirupina. Adresas: Lithuanian Legation, Benrstorffsvej 4, Frederiksberg.

Dr. Šliupas Latvijon.

Škotijoje išeinantis savaitraštis “Išėivių Draugas” paskelbė, jogei jį pasiekė žinios, kad Dr. J. Šliupas Lietuvos valdžios tapo paskirtas Lietuvos ambasadoriumi Latvijon. Tą žinią persispausdino didžiama Amerikos lietuvių laikraščių ir džiaugiasi iš to, kad gerb. Dr. Šliupo seniai skeibta idėja Lietuvos susiartinimo su Latvija pildosi.

Permaina “Darbo” Redakcijoje.

Amalgamated unijos rubsiuvių lietuvių skyriaus savaitinį organą “Darbą” dabar redaguoję p. Antanos Bimbo. Tą laikraštį pirniaus redagavo Kl. Jurgelionis. Jurgelionis pasitraukė del bolševikų nepasitenkinimo jo redagavimu. Bimbo vadinasi bolševiku.

“Vienybė” Greit Išeis.

Mums pranešama, kad dienraščio “Vienybės” organizatoriai priėmė “Amerikos Lietuvis” leidėjo p. M. Paltanavičiaus paduotas sąlygas ir sujungė “A. L.” su “Vien. Lietuvininkų” greit pradės išleidinēt dienraštį “Veinybę”.

Naujo dienraščio bendrovė jau nupirko namą (195 Grand St. Brooklyn, N. Y.) iš kur bus išleidžiama dienraštis.

Savaitraščių sujungimas daromas materialiais abiejų laikraščių išskaitliavimais, nes savo pakraipomis jie skyrdavosi. (“A. L.” dažnai “bombarduodavo sentautininkius” ir stovėjo už socialistų liaudininkų demokratų organizavimą, kam priešinosi “V. L.”)

Naujam “Vienybės” dienraščiui “Sandara” linki kuogeriausių pasekmių. Iš organizavimo atskaitų matyt,

kad sandariečiai uoliai pardavinėja “Vienybės” šėrus ir patys perka, tat reikia tikėtis, kad naujas dienraštis, kaip greit pradės eiti, jis mūsų liaudyje skleis tas idėjas linkui mūsų liaudies apšvietos ir Lietuvos, kurios užbrėžtos Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros principuose. Bent taip turėtų būti.

Į kovą!

Ką gi daugiau šiuo metu gali rašyti laikraštis, jei nekvestijų aršiausią kovą su lenkais. “Saulėtekis” Nr. 11 beveik visas tam skiriamas. Patariama steigti partizanų būriai ir visiems, kas tik kuo gali, kenkti lenkų veržimuisi.

“Kas nedalyvaus šioje mirtinoje kovoje su žmogžudžiais lenkais, taip begėdiškai mus užpuolusiais, kas draugaus su jais, kas duos jiems ką, kas jiems nurodys ką ar kaip kitaip parodys palankumo, tas bus mūsų žemės pardavėjas ir tokius reikia įsidėmėti ir nubausti vietoje”.

Meš turime būti pasirengę į kovą, nors tektų kovoti vieną, dešimtį, šimtą metų.

Kitas autorius A. Kelmulis sako:

“Ateis toji valanda, kada ukrainiečiai, baltarusiai, lietuviai ir kiti kaimynai, išėję iš kantrybės benešdami lenkų “kulturos” ir valdžios jungą, pasakys: gana mums to jungo, visi prie ginklo!”

Slaptoji diplomatija.

Praėjusios karės metu plačiai buvo pasklydęs obalsis, kad nereikia jokių slaptų derybų, slaptų sutarčių. Bet žodžiai žodžiais, o darbas savu keliu. Tie patys bolševikai, kurie pirmutiniai iškėlė tą obalsį daugiausia tų slaptumų ir prisilaiko. Į slaptas sutartis eina ir Francuzija su Vokietija prieš Angliją ir Italiją su Austrija prieš Balkanų tautas. Visos tatau mūsų iliuzijos apie didžiųjų valstybių “užtarymą” turi išnykti. Mes turime tepasitikėti tik savo jėgomis. O išėigos iš susidariusios padėties jieškoti namie ir, apskritai, artimose kaimynijose.

Taip rašo “Lietuvos Ukininkas”.

Redakcijos Atsakymai.

Sandarietis, Lewiston, Me., T. B. Garmus, ALTS. 18 kp. rašt., Cleveland, Ohio, Galijotas, Londonas, Anglijoje, Uodukas, Worcester, Mass. Ignotas Gudelis, Verdun, Francijoje, Ta-Ta, Montello, Mass., Pusedukis, Wanamie, Pa., — Del vietos stokes jūsų raštai užsiiliko sekančiam numeriui.

EXTRA.

“Sandara” gavo iš Lietuvos įvairių paveikslukų. Vieną jų — Lietuviškas oficerias, daktarė ir šoferis su automobiliu — padarėme ant atviručių. Galima gauti “Sandarą”. Kaina po 10 c.

“GABIJA”

“Gabija” laikė savo mėnesinį susirinkimą 15 d. rugsėjo, kur veikliausi nariai dainininkai kalbėjosi, kaip geriau ir pasekmingiau su tvarkius šios žiemos veikimą. Inešama, kad butų tuojaus atidarytos repetecijos, kas ir liko nutarta, perkeliant repetecijas ši metą iš ketvergų į pėtnycias, kadangi ketvergų buna atidarytos įvairios mokyklos, daug jaunimo lanko mokyklas, tat buna labai neparanku. Taigi ši metą kiekvienas mylintis dainas galės ateiti dainuoti į “Gabiją” kas pėtnycia.

Vadovauja komp. M. Petrauskas.

“Gabijos” atidarymo sezono vakarėlis įvyks trumpoje ateityje, su puikiu programu. “Gabija” prisidėjo prie Lietuvai Gelbėti Draugijos išrinkdama 3 delegatus į gābartinį L. G. draugijos komitetą.

“Gabija” netik čion Amerikoje per šešis metus žavėjo savo malonomis dainomis publika, suteikdama įvairių koncertų ir operečių, bet štai ir Lietuvos lietuviams stengsis suteikti pagelbą rinkdama pinigų, drabužius ir tt.

“Gabijos” draugija savo veikimu užsipelnė pažymėjimo Amerikos Lietuvių Istorijoje.

Ateinantį sezoną “Gabija” statyts daug puikių veikalų, — dailės mylėtojai tēmykite, nes gal paskutinė žiema mūsų veikimui šioje šalyje.

P. Zokaitis.

AMERIKOS DARBININKAI UŽ AIRIJOS LAISVĘ.

Amerikos Darbo Partijos Pildomasai komitetas pasiuntė prezidentui Wilsonui rezoliuciją, kurioje, reikalaujant laisvės Airijai, tarp kit-ko sakoma:

“Kadangi Airijos gyventojai yra nutarę stovēt už savo neprigulmybę, tat niekas netur teisės jiems prieštaraut, bet reikia jiems pagelbėti.”

Laiškas iš Paryžiaus.

Zinutės iš Lietuvos per Paryžiu. Buves Lietuvos Spaudos Biuro vedėjas ir redaktorius lietuvių laikraščio lenkų kalboje “Nowiny Litewskie,” taipgi vedėju Lietuvių Informacijos biuro prie Taikos Konferencijos Paryžiuje Lietuvos Socialistų Liaudininkų-demokratų Centralio Komiteto sekretorius Juozas Pajaujis rašo “Sandaros” redaktoriui Konstantui Norkui tarp kitko sekančiais:

“Paryžius, 15-IX-19.

Gerbiamas!

Jonas Pajaujis iš Zubrių, kurį Tamsta mane esant Paryžiuje, perėję metų rudenį, grįžo iš Rusijos ir dabar darbuojasi Mariampolės miesto valdyboje. Zubriai, Santaka ir Dembauka buvo visai sudėginti 1915 m. rudenį, kai ties Kalvarija buvo per kelis mėnesius pozicijos. Dabar jau tiek tiek pradeda atstatyti. As važiauvau per Santaką ir Zubrius keturi mėn. atgal — išrodo labai nykiai, tik šokiaks tokias triobas žmonės susilpde. Gaunu laišku iš tėviškės — derlius apie mus šiemet visai geras, tik labai daug lyja.

Kalvarija beveik visa sugriauta, likusi tik bažnyčia ir anos gatvės Suvalkų-Mariampolės paplentėje. Mariampolė nė kiek nenukentėjo, žmonės aplink gerai gyvena ir dabar virto vienu didesniu Lietuvos valstybinio judėjimo centru ir didžiausia atspara šalia Kauno.

Del T. prašymo rašinėti į “Sandarą”: prieš rašysiant turiu apspazinti su jūsu visuomeninio gyvenimo pasiskirstymu ir krypsniais. Ligi šiot tam neturėčiau laiko. Manau, gašėliu T. bendradarbiauti. Malonėkit parašyt kokia medžiaga ir iš kur jums labiausia geistina.

Viso labo, JUOZAS PAJAUJIS.

MAISAS NEPRAKIURO IR NIEKAS NEISBIRĖJO.

"Sandara" ir "Keleivis" num. 37 indėjo J. Kavaliausko prikašiojimus Veniui ir Sokui. Prikašioja, buk aukų suma surinkta Lietuvai rugpj. 31 d. iš pradžios sumažėjo ant \$69.55, pasikui buk siunčiant į Lietuvą "permokėta" \$125.50. Tad iš viso dingę \$195.05. Girdi Komiteto maišas kiauras, pinigai dyla, pinigai eikvojami; reikalauja "fascimile" drafto pastų pinigų.

Pašalietis, nežinas santikių, perskaitęs anuos Kavaliausko prikašiojimus, negali kitaip pamanyti, kaip tą, kad mokitetas yra šaika žukčių, žulikių, vagtančių žmonių suaukuotus pinigus. Bent remiantis Kavaliausko išvedžiojimais išsina, kad Venis ir Sokas vogė suaukuotus pinigus.

Bet, pažįstantieji Venį ir Soką ir veikiančiojo komiteto narius, nepamanys, kad jie būtų galėję susitarti ir pelnytis iš aukų.

Išsiųstų pinigų drafto "fascimile" negalima padaryt dėl to, kad pinigai ne draftu pasiūsti, o per kablegramą.

Su surinktais pinigais yra šitaip:

Lietuvon pasiūsta \$1.100 (21.000 markių).

Kablegrama su apmokėtu atsakymu \$12.50.

Kablegrama prez. Smetonai \$6.12.

Municipal sale \$10.00.

"Sandarai" už plakatus \$10.00.

"Darbininkui" už konvertus \$32.00.

Pas kasierių \$41.35.

Viso \$1,211.97.

Vėliau rasta konverte Jurge-liuno auka \$25.00, kuri prie bendros sumos nebuvo priskaityta pradžioj. Iš viso \$1,236.97.

Pas kasierių J. Soką dabar

\$66.36.

Kadangi Kavaliauskas atsiėmė \$200 čekį ir tuomi padarė išlaidų \$1.62, tai M. Venis ir J. Sokas tą sumą padėjo iš savo kišenės. Kito išėjimo nebuvo, nes pinigai jau buvo pasiūsti.

Dar Kavaliauskas paduoda, buk markių kursas pinigų siuntimo d'enoj (rugs. 2 d.) buvęs \$4.70 už šimtą. Tai markių kaina be pelno. Banka-gi, minėtus pinigus pasiunčiant pasiskaitė sau regulerį pelną.

Tai-gi maišas neprakiuro ir niekas iš jo neišbirėjo.

Dabar skaitytojai tegul pasidaro išvadas, ko verti minėti Kavaliausko užsiųdymėjimai ir kokiuo tikslu jis, atsiėmęs savo auką, kabinėjasi prie komiteto.

Presos Komisija.

TRAUKSIMTE TEISMAN.

J. Kavaliauskas per "Sandarą" ir "Keleivį" padarė mudviem tokių prikašiojimų, kad išrodo, jog mudu žemtau pasirašę pasisavinome pinigų žmonių sudėtų Municipal salej rugpj. 31 d. Visuomenė iš mūsų raporto, išduoto komiteto susirinkime, laikyto rugs. 18 d. ir paskelbto laikraščiuose mato, jog jokio pinigų eikvojimo nebuvo ir apie dilinimą negali buti nei kalbos. J. Kavaliauskas, jei neatšauks šmeižto, bus patrauktas atsakomybėn.

M. Venis,
J. Sokas.

Atsakymai Presos Komisijai ir pp. Veniui-Sokui.

Kalbėsiu aiškiai ir trumpai, nes priešingai, —mano apontiška Presos komisija, sprendžiu, manęs nesupras, kaip kad ir praetyje nesupratusi, nes "užsittulavusi" pati savo "vagiais", "žulikai" ir tp. budvardžiais, kuriuos matomai iš piršto išlaužė, nesa mano straipsniuose NEBUVO toki "budvardžiai" vartojami ir niekas ypatingai nebuvo įtartas. Až tik staciau grynus faktus ir reikalavau aiškumo visuomenės pa-informavimo dēlei. O kad aš turėjau ir turiu pilną teisę, kaip kad ir visi

aukavusieji žmonės to reikalauti, tai to nei vienas, berods, sveikai protauj-as žmogus negali užginčyti.

Jeigu mano opontiškoji presos komisija nesuprato manęs arba geriaus, siuntimo pinigų būdų, tai aš nekaltas. Pinigai siūsti kablegramu. Gerai! Tai nejaugi Jums Shawmu banko neišdavusi jokios kvitos, kad tai priėmusi? Kablegramu... Tai kur-gi jusų KABLEGRAMO KOPIJA? Ot, tų tai "draftų" faksimilės aš ir reikalauju.

Taigi iš visų tų presos komisijos raportų, turint omenyje, kad aš buvau pasisiulines, dar be tos savo aukos, pridėti ir visas išlaidas, kaip ve: kablegramų ir tp., aišku, kad bereikalina-gai išėkvota \$131.62. Tai reiškia, kad aš bereikalingą kablegramą, kur-ios nebutų reikėję iš žmonių suau-kotų pinigų išmesti. Jeigu komitetas butų ant mano pasiūlijimo sutikęs, užmokėta \$6.12; kad dar berekalin-gesne kablegramą išmokėta \$12.50. Tuo budu, SUŽINIAI IŠEIKVOTA viso labo \$131.62 iš žmonių taigi ir mano, kaip aukotojo pinigų. Bet ar mano opontiška presos komisi-ja suprantate, ką reiškia žodis SUŽINIAI? Tas reiškia, kad žinoda-mi, ar bent turėdami žinoti, jog eik-vojatė, tačiau eikvojat. To gi viso nebutų reikėję, jeigu butumet manęs pasiteiravę ir mano pasiūlijimą priė-mė, nežiurint per ką jus butumet tuos pinigus siuntė.

Gi pp. Veniui-Sokui, aš turiu ve-ką pridurti. Broliai! Nedarykite iš savės juokų. Jus ir Jusų užpakalinė "siena" t. y. "Darbininkas", —turite pirmi atšaukti savas priekabas ir sa-vus smeiztus, bet ne aš! Aš nieko nešaukiaiu ir nieko neturiu atšaukti. Jus šaukėte ir į Jusų ta intriginą šauksmą, kenkiantį bei diskredituo-jant mano vedama įstaiga, butent Centralj Bendrą Lietuvų Banką, ir tapo atsiliepta.

Aš jokių "priekabių" neieškojau, neieškoju ir neieškosiu, jeigu jus ne-sistengtumet visuomet patis prieka-biauti. Berods šitu faktų, kaip mano opontiška presos komisijai taip ir onams skundikams ir pačiai skat-pančiai visuomenei turėtų pakakti. Nepakaks, — surasime dar ir dau-žiaus medegos. Jus šmeižkite, o aš jums statysiu faktus. Juų man ne-truksta ir šmeižtais aš nesivadavau ir nesivaduosiu.

Juozas Kavaliauskas,
Centr. Bend. Liet. Banko
Prezidentas.

Nuo Redakcijos. — Šiuomi ginčus užbaigiame ir patariame abiems pu-sėms nesupirpatimus tarp savės išriš-ti, paliekant ramybėje spaudą. Mums atrodo, kad p. Kavaliauskas nieko neikriminavo, o tik siuntėjų kietais parodė. Manome, kad dalykams išsi-aiškinti jis savo prižadą kas-link auk-avimo išpildys. "Sand." Red.

Pranešimas.

Treti, 1919 metai, "Kanklės", leidžia už 8 mėnesius taip jau lygiai kaip ir už metus, t. y. 12 veikalų, bet vien-name sąsiuviryje. Priežastis tokio leidimo to, kad "Kanklių" metus pagreitinus; tolesniai "Kanklių" metai rokuosis nuo N. Metų, bet ne nuo Gegužės mėnesio, kas darė didelį nepatogumą "Kanklių" komplektams.

"Kanklės" spaudoj. Spauzdinami šie veikalai: Nr. 25 —Gegužis mėnuo — "Leidžias saulelė" —žemam balsui. Nr. 26 —Birželis mėnuo — du veikalai "Strazdelis ir Eisiu, mamei pasakysiu." Nr. 27 —Liepa — "Valio dalgelė ir Atneša diedas kulių viedrą" —abu duettai.

Nr. 28 —Rugpiūtis — "Kur josi?" solo ar duettas ir Sokis —žaislas "Noriu miego" — pianui. Nr. 29 Rugsėjis —

"Seno diedelio žila galvelė", vidutiniam balsui ir "Be Lai-mužės" —romansas, taip jau vidutiniam balsui. Nr. 30

Spalis —"Geismai ir Svajonės", pritaikyta solo ir duet-tui. Nr. 31 —Lapkritis —

"Jurų bangos" — aukštam balsui. Nr. 32 —Gruodis —

Ballada (Jaunoji Lietuva) "Po Lietuvą miegta Tėvynės vaikai."

Kas nori įsigyt šios "Treti —1919 — metai Kanklės"

šiamė laike, tai gali jas už-siprenumeruoti už vieną dol.

Vėliau bus 1 d. 50 c.

Pranešu, kad "Kanklių" 1917 m. jau netekau — išsi-pardavė; liko tik Nr. 1 "Aras" — kvartetas su pia-no palydėjimu, — (1 kopija 40 c.) "Kanklių" 1919 m. komplektų dar yra —Komp-letas —1 d. 50 c. Rašyt:

M. PETRAUSKAS,
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

PARSIDUODA RAKANDAI.

Jei kam reikalingi pirktis rakandų, tai atsišaukite žemiaus nurodytu adresu. Gausite pigiausiai pasipirkti, nes savininkai persi-kraustydami į naują gyvenimo vietą nori rakandus iš-parduoti.

100 G St., S. Boston, Mass.
1-mas floras (40)

PARSIDUODA PUIKI FARMA.

Ši farma—ukė su puikiausiais įtaisais: namai apšildomi šios galdynės įtaisais — "water heat", elektros šviesa, vana ir visas kitas naujai įrengta; ukė 13 ake-rių dirbamiosios dirvos ir dar pora akerių ganyklų; gyvuliai puikūs ir visi ukiški padarai; sodnas randasi ir vandens upelis. Vieta tarp dviejų miestų, arti transpor-tacijos. Atsišaukite:

Juozas Matulaitis,
50 South St.,
Stoughton, Mass. (42)

Jau Spaudoje.

"Svetimoj Padangėj Pa-saulės Verpetuose" 170 nau-jausios galdynės eilių ir dai-nų su dailės paveikslais, 200 pusl. knyga, padalinta ant 6 skyrių, formatas —10 colių ilgio ir 7 pločio.

Leidžia Dailiosios Litera-turos Draugija.

Meldžiu visų savo draugų ir pritarėjų pasiskubinti už-siprenumeruoti šią poezijos kny-gą. Kurie prisideda

\$10.00 bus skaitomi knygos leidėjais, ir jų vardai bus patalpinti toj pačioj knygoj.

Jiems bus duodama \$20.00 vertės knygomis. Knygos-gi kaina \$1.00. Taipgi gali-ma ir po vieną knygą užsi-prenumeruoti dabar, kad paskubins jos išleidimą.

Knyga bus padirbta gra-žiausioj formoj ir naujausia technika, todėl spaudos lė-šos yra didelės, o kogrei-čiausia jos bus surinktos, to greičiau knyga bus pabaig-ta. Kreipkitės šiuo antrašu:

A. Jokubaitis, Dailiosios Lit. Dr-jos pirmininkas, 366 W. Broadway, South Bos-ton, Mass. (40)

PARSIDUODA PUIKI BARZDASKUTYKLA.

Geroj vietoj, kostumierių daug, gvarantuojama, kad kiek-vieną savaitę lieka nuo \$35 iki augštesnės sumos gryno pelno. Savininkas išvažiuoja Europon, tad jam tenka parduoti.

147 D St., S. Boston, Mass.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

(LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION)

Pirmiausia ir Didžiausia Lietuvių Korporacija Amerikoje. Jau Importą į Lietuvą Pradėjo. Tuoj Pradės Exportą Iš Lietuvos.

Kaune Skyrus Veikia Kogeriausiai: Jis Susidarė Iš Įtekingiausių Žmonių Lietuvoje. Vedėju Yra K. Vosylius.

Tamstos Bukite Draugais Garbingų Žmonių

Lietuvos Atstatymo Bendrovė, kad patarnauti Lietuvoje Atstatymo darbuose sutvėrė skyrių, kurį sudarė vietos veikėjai ir įtekingiausi žmonės Lietuvoje. Į valdybą parinkti šie asmenys: agronomas JONAS SMILGEVIČIUS, buvęs vedėjas Alfa Nobelio firmos Varšavoj, potu buvęs organizatorius ir vedėjas "Vilijos"; A. PRUSAS buvęs vedėjas banko Petrograde, rašytojas koo-peracijos klausimuose veikalų ir dabar yra vedėjas Lietuvos Prekybos Banko, kuris yra taip-gi ir Lietuvos valdžios banku. JURGIŠ BALTRUŠAITIS, buvęs vedėjas ilgą laiką "Žagrės", Marijampolėj ir gerai žinomas vaisbininkas. ANDRIUS VOSYLIUS, buvęs "Vilijos" fabriko vedėjas ir dabar yra vedėjas LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS.

Kiti nariai:

ST. ČIURLIONIS, prezidento Smetonos asmeninis sekret. ir Liet. valstybės raštinės vedėjas, VILIUS GAIGALAITIS, Mažosios Lietuvos. Tarybos pirmininkas, buvęs Vokietijos Reichstago narys per 9 metus. DR. J. ALEKNA, Lietuvos Tarybos narys ir Liet. Raudonojo Kryžiaus pirmininkas. SELEMONAS BANAITIS, žinomas spaustuvininkas ir knygų leidėjas Kaune, narys Lietuvos Tarybos, baigęs Petrogrado Komercijos Institutą. Dr. A. SLIŽYS, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus viršininkas. PRANAS SMILGEVIČIUS valdininkas Lietuvos Prekybos ir Pramonės ministerijoj. AGRONOMAS J. KRIAUCIUNAS, Žemės Ukio Ministerijos direktorius. J. KAUNAS, Lietuvos Intendantūros Valdininkas. I. DOBKEVIČIUS, Liet. valdžios paskirtas direktorius prie Pramonės ir Prekybos Banko. P. TAMOŠEVIČIUS, kasininkas Valsky

bės izdo Šiauliuose. Pramonininkas J. GUSTAITIS (brolis Kun. A. Gustaičio, poeto). A. RIMKEVIČIUS, spaustuvininkas iš Vilniaus. P. LEONAVIČIUS, Liet. Raudonojo Kryžiaus valdininkas, ir K.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė turi viso 50 narių Lietuvoje. Ar Tamstos nenorėtumet ir-gi rasti tarpe jų ir veikti Lietuvai naudingą darbą?

Lietuvai Gelbiama Daiktai.

Lietuvoje truksta daug reikalingų daiktų. Nebuvo žibalo, nebuvo gazelinio nei automobiliams, nei airopionams. Lietuvos Atstatymo Bendrovė šiame darbe daug vėl pagelbėjo.

Pasiuntė į Lietuvą:
10,000 bačkų kerosino,
1,000 bačkų gesolino.

Visą siuntinį paima valdžia arba kooperatyvai.

Jau visas siuntinys yra kelionėje į Lietuvą per Liepoją. Neuzilgo rengiamas prie didesnio siuntinio.

Visi Gelbekime.

Dabar turite progą gelbėti Lietuvos valdžiai ir žmonėms. Stokite visi į darbą ir stengkitės patys tapti nariais Lietuvos Atstatymo Bendrovės taipgi prikalbinkite kitus.

Šėras \$10.00.

Negalima imti mažiau kaip 5 šėrus. Už įdėtus pinigus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę visi gauna 4%. Jau buvo išmokėta dividendai per 2 metus. Šiame už pirmą pusmetį ir-gi apmokėjom.

Dividendai išmokama iš pelno.

Kas perka iš Lietuvos Atstatymo Bendrovės šėrus, tai remia Lietuvos reikalus kuodaugiausia ir patsai sau gelbsti.

ĮGALIOTINIAI IR NARIAI PRAŠOMI DARBUOTIS. KAS DAUGIAUS ŠERŲ PARDUOS, TAS GAUS DOVANĄ. VISO PASKIRTA 10 DOVANŲ.

Visais reikalais kreipkitės:

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION

320 FIFTH AVE.,

Lietuvos Atstatymo Bendrovė

NEW YORK, N. Y.

Iš Kolonijų.

CHICAGO, ILL.
Baigė Mokslą.

Siemet Chicagoje baigė mokslą septyni lietuviai daktarai: V. Šimkus, P. Zalatorius, — baigė medicinos mokslą, o K. Cernauskas, K. Kiauga, K. Kasputis, A. Juozaitis, J. Žalys—baigė dantisterijos mokslą.

Chicago ir pirmiau turėjo apie 15 lietuvių daktarų, o dabar jų skaičius žymiai padidėjo. Iš to reikia pasidžiaugti.

Naujas Daktaras.

NEWARK, N. J.
Prakalbos.

Kun. Laukaitis čia kalbėdamas atkartoję tą, ką jis kiekvienoje kolonijoje skelbia. Visur sako, kad dabartinė Lietuvos valdžio yra 8 socialistai, mat jis ir santarietiški socialistai vadina.

Prasė aukų Lietuvos mokyklų reikalams ir newarkiečiai sudėjo apie \$700.00, tik abejojama, kad tuos pinigus nepaduotų Lietuvos klerikalų rankas ir kad juos nepavartotų agitacija už klerikalus laike rinkimų Lietuvos Steigiamąjį Seimą.

Kun. Laukaitis daro klaidą važiodamasis su savim gyvusį Gabrij Česnulį, kuris parvažiavęs iš Paryžiaus taip nešvariai melavo, buk Europos lietuviai nenori Am. Liet. Seimo ir t.p. Newarkie tas niekam nevertas melagis buvo baisiai supykinęs žmones savo piemeniškais šmeižtais, taip ir šį sykį žmonės norėjo jį nuvyt nuo estrados. Jis ant greitųjų papilvojęs nusirito nuo pagrindų. Gėda kuomet tokius parazitais, neoras vaikėzus leidžiama į mitingus, kur aptariama Lietuvos reikalai.

Korespondentas.

Paštas Lietuvon.

Spalių mėnesyje.

PASARGA: Laiškų siuntimas į Rusiją vis dar yra suspenduotas. Tikslai galima siųsti ten kur nėra tarybų (maksimalistų) valdžios, bent jau laikinai į Archangelį, į Pietų Rusiją (kur turi užėmęs Denikinai) ir Siberiją.

Spalių 2rą Anglijos Cunard linijos laivas Mauretania iš New Yorko per Cherbourg ir Southampton. Laiškų priėmimas užsitaro 8 val. iš ryto.

Spalių 4-tą Anglijos White Star linijos laivas Lapland. Laiškų priėmimas užsitaro 8 val. iš ryto.

Spalių 6-tą Anglijos White Star linijos laivas Baltic per Liverpoolį. Laiškų priėmimas užsitaro 8 val. iš ryto.

Spalių 16-tą Anglijos Cunard linijos laivas Saxonia per Plymouth, Havre ir Londoną. Laiškų priėmimas užsitaro 8 val. iš ryto.

Spalių 17-tą Norvegijos laivas Stavangerfjord per Christiania. 10 val. 30 m. iš ryto.

Spalių 18-tą Olandijos laivas Noordam per Rotterdamą. Laiškų priėmimas užsitaro 7 val. iš ryto.

Pasarga. Ant šio laivo patms laiskus į Lietuvą jeigu specialiai ant vokos bus pažymėta laivo vardas. Tokiuo būdu galima laiskus išsiųsti Lietuvon per Rotterdamą ir spalių 4-tą Olandijos laivu Nieuw Amsterdam, ant kurio laišku priėmimas užsitaro 6 val. iš ryto.

Spalių 18-tą Skandinavijos laivas United States. Laiškų priėmimas užsitaro 10 val. 30 m. iš ryto.

Spalių 22-rą Švedijos laivas

Stockholm per Gothenburgą. 10 v. 30 m. iš r.

Spalių 25 Anglijos White Star linijos laivas Adriatic. Taip kaip ir spalių 2-rą laivas Mauretania.

Spalių 28. Laivas Mauretania, taip kaip ir spalių 2-rą.

Spalių 29. Cunard linijos laivas Caronia. 8 val. iš r.

Spalių 30. Skandinavijos laivas Oscar II. 10 v. 30 m. iš r.

Kaip matome iš surašo jau pašto siuntimas į Lietuvą žymiai patankytas, kad jau tankiau ir negalima. Tik turime stengtis mes amerikiečiai lietuviai, kad visuose išėjimuose paštos Lietuvos butų kuodaugiau, t. y. turime stengtis, kad laiskų visuose laivuose butų maišai. Taigi rasykime kuodaugiausia savo namams ir pažįstamiesiems. Taipgi siūskime ir laikraščius. Butų geriausia, kad laikraščius išrašytų iš redakcijų. Laikraščius "Sandara", kaip pirmieji, kas, demokratiškas geriausia Lietuvos tinka.

Daugelis mūsų lietuvių laiskų nerašo Lietuvon, bet laukia pirmiaus, kad gauti iš Lietuvos. Bet negaudami yra nesmagūs. Gerbiamieji, patys parašykite, nes Lietuvos žmonės per penkis karo metus privarginti, besikraustydami gal jusų adresus pametė, taigi už tai ir negaunaite. Jeigu patys abejojate, kad nemokėsite, adresą Lietuvon uždėti, paprašykite tų, kurie moka. Arba dėkite senąjį adresą, tiklatai nerašykite Russia, bet Lithuania.

Butų gerai, kad Lietuvos laikraštija paragintų vieną kitą syk parašyti laiskų savieštemis į Ameriką. Kada žmonės susiras, mintimis pasidalina yra gyvesni, smagesni.

J. Sekys.

Klaidos Pataisymas. "Sandaros" 35 numeryje šių metų mano Laiške iš Paryžiaus vieton 23 savaitėse atsebuvo 1278 "veselijos", turi buti "23-čioje savaitėje 1919 m. atsebuvo 1278 "veselijos" ir tt.—Amuras.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieskau tėvo Vinco Kašėtos ir giminių—Marijonos Bernatavičienės ir Marijonos Kašėtienės iš Vilniaus gubernijos, Trakų apsk. Merkinės valsčiaus, Marcinkonių parapijos, Kašėtų sočiaus, pajiesko Jieva Rutkauskienė, 21 Douglas St. Montello, Mass.

JOSEPH B. AGLINSKAS.

3238 So. Halsted St., Chicago, Ill. Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairius turinio knygas, kaip tai: belletristika, ekonomija, sociologija, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamokslai, poezija ir teatrums knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekancius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles", "Sandara", "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą". Prisiūsdami už 6 c. krasaženklis reikalaukite katalogo.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai viena tinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiskus, o aš prisijūsiu per expressą.

K. ŠIDLAUKSAS

Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampa C Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 2104 ir 2103

DAUG VAIKINŲ IR MERGINŲ NORI APSIVESTI, bet neturėdami progos susipažinti ir užmegzti meiliskų ryšius, negalį apsi-vesti. Pajieskojimų Žurnalas vis iems sureikia tokią progą. Reikalaukite pažūrėjimų; ten rasite plačiausias informacijas. Žurnalas metams \$1. Kopija 10c

ADVERTISING JOURNAL

209-210 Temple Court Bldg., Chicago, Ill.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirplimo. Šitai pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokiems drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.
So. Boston Custom Tailors,
K. Pliopis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampa G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJOS
PRADŽIA MOKSLO 15 d. RUGSEJO.
Kas pradės mokslą ne vėliau 20 d. spalių ir nepraleidamas lekcijų lankysis iki 1 d. birželio—tokiam mokiniui bus ruokojamos lekcijos sena kaina: 10 lekcijų 10 d. Tie visi, kurie tik nori gaut 10 lekcijų, tai moka—dainavimo ar kompozicijos—už 10 lekcijų—15 d. Piano, smuikos ir kitų instrumentų 10 lekcijų—13 dol.—Lekcijos pusvalandinės.
Mokytojas praleidęs lekciją ją mokiniui gražina. Mokinio praleista lekcija ruokojas kaip ir buvusi.
"Kanklės" spaudoje. Siųsk prenumeratą.— Vienas dol.
"Kanklės" šitu kartu bus atiduotos iš karto kaip visų metų leidinys.
M. PETRAUSKAS,
769 Broadway, So. Boston, Mass.
Phone 962 W. So. Boston. (39)

RUFFLES
panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanias. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.
RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadina nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų.
Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkute. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pašto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu:
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Legislaturės Reprerzentantas
ELIHU D. STONE
Advokatas ir Teisų Patarėjas.
Užstatų Komisionierius.
66-67 JOURNAL BUILDING
262 Washington St., Boston, Mass.
Telefonai: Main 3334
Main 2300

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specialistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių, South Boston.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE
BARZDASKUTYKLA IR
KIRPYKLA
JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausius barberius, pridabojų švarą, skutame ir ker-pame visokiomis madomis—kaip kas nori.
Turis švairių pirmos klasės pir-tų ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
Lietuvis dentistas.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12:30 diena,
nuo 1:30 iki 6 p. pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
425 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 27.

DR. L. J. PODDER
Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR
MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto
iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

Nuo visokių skausmu ramenyse
Pain-Expeller
yra pagelbingiausias.
Žiurekite, kad butu su INKARO ženklu!
Galima gaut visose aptiekose už 35c ir 65c arba išsiųsdint nuo
F. AD. RICHTER & CO.,
326-330 Broadway, New York

ATYDA!
Centralio Bendro Lietuvių Banko Prezidentas
Juozas Kavaliauskas sako:
Kad atstatymas Lietuvos priguli nuo pačių lietuvių. Žmogus negali jausties laisvu, pakol patsai savo reikalų negales atlikti. Svetimaučiai sako, kad tik 25 nuošimtis lietuvių moka skaityti ir rašyti, o tie, kurie moka skaityti ir rašyti, mažai supranta arba nenori suprasti, tautos reikalus. Tai jeigu Kinečiai turį 3000 raidžių ir visi moka skaityti. Tai kodėl mes, lietuviai, nemokam, turėdami tik 26 raides? AR MES NE TOKIAS SMEGENIS TURIM? Taip, broliai ir sesės, sukrusime mes visi, kaip vienas už visus, o visi už vieną ir išmokime rašyti ir skaityti. Atminkite, kad MOKSLAS-SVIESA, o ne MOKSLAS—TAMSYBĖ.
Lai pamato pasaulis, kad mes neturėdami per 40 metų savo spaudos mokam rašyti ir skaityti kaip ir kitų mokyty tautų žmonės. Kad pagelbėjus Jums visiems, t. y. moterims ir vyrams atsiekti tą brangiausį tikslą, aš savo lėšomis atidariau mokyklas šiuose miestuose: Bostone, So. Bostone, Cambridge'juj, Lynne, Brightone ir kituose Naujos Anglijos miestuose.
Tad visi iki vienam reikalaukite aplikacijų ypatingai ar per laiskus, šiuo antrašu:
CENTRALIS BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS,
32-34 Cross St., Boston, Mass.

DOVANAI
Iki 30-tai dienai Rugpjūčio-August menesio
Kas lyg augščiau minėtai dienai užsirašys dienraštį "Lietuvą" arba atnaujins seną prenumeratą (nors neišsibaigusią) ant istisų metų, gaus DOVANAI mūsų spaudos labai gražią knygą "Vėliavos Akyvaizdoje" vertės \$1.00, kurios turinį perskaitęs niekuomet neužmirš ir bus kas draugams papasakoti; arba puikų spalvuotą \$1.00 vertės Lietuvos Respublikos Žemlapį, kurio kopiją prezidentas Wilsonas išsivežė Paryžiaus Taikos Konferencijon.
Prenumeratą ir orderį dovanoms siųskite:
"LIETUVA" DAILY,
3253 So. MORGAN St., CHICAGO, ILL.

MOTERIS IR MERGINOS, PALAUKITE!
PRANESU JUMS, kad šiomis dienomis užbaigėme daryti jums naudingą knygą: KNYGA VALGIŲ GAMINIMUI, kurioje telpa keturi šimtai (400) geriausių parinktų išnėgintų valgių. Sutaisyta gražiai, knyga turi 164 puslapius, didumas 9X6 coliai, gražiai audekl u apdaryta su auksuota antspauda ant viršaus. Išsirašykite šitą knygą sau ir bukite pilnom virėjom.
Āpart valgių čia rasite ir daugybę naudingų patarimų, reikalingų prie namų prižiūrėjimo. Nereiks jums bėdovoti, kas reikia virti, pažiūrėsite į knygą ir tuojaus visoki valgiai stovi prieš jumis, išsiskinta gražiai kaip ką padaryti. Sutau-pins jums laiką, palengvins gyvenimą. Nelaukite ilgai, pirkite dabar, pasitarkite su kitoms ir kartu sau parsisiųskite!
Apdarytos kaina \$1.50; neapdarytos — \$1.25.
Rašykite taip:
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

Žinomas per 25 metus ir Valdžios prižiurimas
Henry J. Schnitzer State Bank
Pavelijant Suvienytų Valstijų Valdžiai kaip pirma
taip ir dabar
SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ
ir gvarantuoja
Norinčius gauti prekes pinigų ir kitų žinių meldžiame kreiptis pas:
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York, N. Y.

TEGUL JUSŲ PINIGAI DIRBA DEL JUS
Pinigas gulintis be apyvartos yra lygus medžiui be vaisių. Leiskite savo pinigų į apyvartą, tat pinigai darys pinigus. Geriausia ir saugiausia vieta indėjimui pinigų apyvarton, tai DIENRAŠČIO "VIENYBĖS" BENDROVĖ. Čia pinigai niekad nežus ir neš didelį pelną, nes Dienraščio leidimas—tai didelis ir pelningas biznis, kurio visas pelnas bus išdalinamas tarp šeriminkų.
Dienraščio šėrai parsiduoda po \$10.00. Visi pirkite tiek šėrų kiek tik išgalite! Klauskite paaiškinimų, rašydami tiesiog į Dienraščio Bendrovę šiuo adresu:
Lithuanian Daily Vienybe
120—124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

